

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ ім. Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

« 10 » березня 2015 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на другий/третій рік навчання на напрям підготовки
6.010203– «Здоров'я людини»
на 2015-2016 навчальний рік**

Миколаїв – 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування передбачає оцінювання рівня знань вступників, які отримали освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» із анатомії та фізіології людини. У процесі підготовки фахівців фізичної реабілітації значне місце відводиться анатомії – науці про будову людського тіла та фізіології - науці функціонування організму в цілому та окремих його органів та систем .

Метою вступного випробування є перевірка базових знань з анатомії та фізіології людини, основ клінічного мислення професійного фахівця, здатного грамотно, науково обгрунтовано уявляти собі зміни в організмі, починаючи клітиною і закінчуючи змінами макроструктури, які проявляються певними клінічними симптомами, що буде позитивно сприяти подальшому засвоєнню курсу клінічних дисциплін.

Програма фахового вступного випробування базується на знаннях, що отримали студенти під час одержання кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Характерною методологічною особливістю програми є модульний підхід, коли певна кількість навчальної інформації у вигляді навчальних елементів поєднується в модуль.

Структурно-логічну схему зв'язків професійної підготовки молодших спеціалістів деталізовано до модулів:

Вступник має опанувати такі модулі:

Модуль 1. Фізіологія нервової системи людини.

Модуль 2. Фізіологія м'язової системи людини.

Модуль 3. Анатомія серцево-судинної системи людини

Модуль 4. Фізіологія дихальної системи людини.

Модуль 5. Анатомія нервової системи людини

Модуль 6. Адаптація до фізичних навантажень.;

Модуль 7. Електрофізіологія збудливих тканин організму людини.

Відповідно до вимог програми підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини» вступник має володіти комплексом знань, умінь та навичок.

Вступник має володіти такими **знаннями** :

- закономірностей життя, властивих людині, зв'язок із живою природою;
- загальні питання будови та функцій структурних рівнів;
- індивідуальний розвиток організму людини.
- про організм людини, як єдиної саморегулюючої системи;
- сутність реакцій людини на реальну чи потенційну загрозу здоров'ю;
- про форму, будову, функції та розвиток людини у взаємозв'язку його тіла навколишнім середовищем;
- вікові та індивідуальні особливості людини та ті зміни, які викликані впливом факторів зовнішнього середовища;
- фізіологічні основи психо - соціальних потреб людини;
- структурно-функціональні основи психічної діяльності людини (перша та друга сигнальні системи);
- фізіологічні основи індивідуальної психічної діяльності;
- типи вищої нервової діяльності людини;
- форми та фізіологічні основи психічної діяльності (сон, пам'ять, мислення, свідомість, мова, свідоме поведінка).

Тестове випробування проводиться у формі тестових завдань. Один варіант складається з 30 тестових завдань.

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 3,33 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 100 балів:

ПИТАННЯ	БАЛИ		11.	36,63		22.	73,26
1.	3,33		12.	39,96		23.	76,59
2.	6,66		13.	43,29		24.	79,92
3.	9,99		14.	46,62		25.	83,25
4.	13,32		15.	49,95		26.	86,58
5.	16,65		16.	53,28		27.	89,91
6.	19,98		17.	56,61		28.	93,24
7.	23,31		18.	59,94		29.	96,57
8.	26,64		19.	63,27		30.	100
9.	29,97		20.	66,6			
10.	33,3		21.	69,93			

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	кількість правильних відповідей
90-100	Відмінно	A	25-30
82-89	Добре	B	21-24
75-81		C	17-20
67-74	Задовільно	D	13-16
60-66		E	9-12
35-59	Незадовільно	FX	5-8
1-34		F	1-4

Теоретичні питання:

1. Предмет анатомії, методи дослідження в анатомії. Осі та площини, ділянки тіла.
2. Поняття про конституцію, морфологічні типи конституції.
3. Клітина, будова, основні властивості.
4. Поняття про тканини, основні види тканин.
5. Епітеліальна тканина, особливості будови, види, розташування а організмі, значення.
6. Сполучна тканина, особливості будови, види, розташування я організм значення.

7. М'язова тканина, особливості будови, види, розташування в організмі, значення.
8. Нервова тканина, особливості будови, види, розташування в організмі, значення.
9. Загальний план будови органа. Системи органів. Основні принципи регуляції функцій організму.
10. Поняття про здоров'я та хворобу. Стадії хвороби, наслідки.
11. Смерть, її форми, ознаки, посмертні зміни.
12. Пухлини, причини виникнення. Канцерогени. Види росту пухлин. Властивості пухлин. Доброякісні та злоякісні пухлини. Метастазування, види.
13. Дистрофія - визначення, види, клінічні прояви. Порушенню білкового, жирового, вуглеводного, мінерального, водного обмінів.
14. Некроз, визначення, причини, види, ознаки, клінічні прояви, наслідки некрозу.
15. Атрофія, визначення, причини, види, клінічні прояви.
16. Порушення кровообігу, загальна характеристика (артеріальна гіперемія, венозна гіперемія, ішемія, тромбоз, емболія). Причини виникнення, клінічні прояви.
17. Запалення, визначення, стадії. Основні форми запалення, клінічні прояви (загальні та місцеві).
18. Шок, визначення, причини розвитку, стадії. Основні види шоку (травматичний, опіковий, анафілактичний, гемотрансфузійний).
19. Регенерація, визначення, загальна характеристика, особливості фізіологічної та репаративної регенерації. Клінічні прояви регенерації шкіри, печінки, серця, мозку.
20. Гіпертрофія, гіперплазія, визначення, причини розвитку. Види гіпертрофії.
21. Скелет - визначення, функції, структурно - функціональна одиниця скелета - кістка. Кістка як орган, її хімічний склад, окістя, види кісток.
22. З'єднання кісток, види. Будова суглоба, допоміжний апарат суглоба. Класифікація суглобів, види рухів у суглобах.

23. Скелет голови (череп) - відділи та кістки, що їх утворюють, особливості будови кісток черепа. З'єднання кісток черепа. Вікові особливості черепа.
24. Скелет тулуба, хребтовий стовп, відділи. Особливості будови хребців з'єднання хребців. Хребтовий стовп у цілому, фізіологічні вигини хребта їх формування, значення.
25. Будова груднини, ребра, види ребер, з'єднання ребер з грудниною та хребтом. Грудна клітка в цілому, форми грудної клітки.
26. Скелет верхньої кінцівки: скелет плечового пояса та вільної верхньої кінцівки, сполучення кісток.
27. Скелет нижньої кінцівки : скелет тазового пояса, таз у цілому, статеві відмінності тазу, розміри жіночого тазу.
28. Скелет вільної нижньої кінцівки , відділи, сполучення кісток.
29. Скелетні м'язи, розташування, значення, м'язові групи. Будова м'яза як органа. Допоміжний апарат м'язів. Основні фізіологічні властивості м'язів.
30. М'язи голови: мимічні та жувальні.
31. М'язи шиї, класифікація.
32. М'язи спини, грудей, їх функції. Діафрагма, функції.
33. М'язи живота, їх функції. Біла лінія живота.
34. М'язи верхньої кінцівки: м'язи плечового пояса, м'язи вільної верхньої кінцівки.
35. М'язи нижньої кінцівки: м'язи тазу, м'язи вільної нижньої кінцівки.
36. Роль нервової системи в координації функцій організму та взаємозв'язку його з навколишнім середовищем. Класифікація нервової системи, загальні принципи будови.
37. Рефлекторна дуга, будова, функції. Рефлекс, визначення, види рефлексів. Нервова діяльність, види.
38. Спинний мозок, загальні відомості, розташування, будова, сегменти спинного мозку, функції. Оболонки спинного мозку, міжоболонкові простори.
39. Спинномозкові нерви, механізм утворення, види, сплетення спинномозкових нервів, ділянки інервації.
40. Головний мозок, загальні відомості, розташування, відділи.

41. Довгастий мозок, розташування, будова, порожнина, функції.
42. Задній мозок, розташування, будова, порожнина, функції.
43. Середній мозок, розташування, будова, порожнина, функції.
44. Проміжний мозок, розташування, будова, порожнина, функції. Поняття про сітчастий утвір.
45. Кінцевий мозок, розташування, будова, порожнини. Проекційні зони кори. Асоціативні зони та їх функції. Лімбічна система, функції.
46. Оболонка головного мозку, міжоболонкові простори. Ліквор, його утворення, рух, функції.
47. Черепні нерви, функціональні види (рухові, чутливі, змішані), ділянки інервації.
48. Вегетативна нервова система, класифікація, будова, функціональне значення.
49. Будова шкіри (епідерміс, дерма), функції шкіри. Залози шкіри (потові, сальні, молочні). Похідні шкіри : волосся, нігті.
50. Нюхова та смакова сенсорні системи, будова, функції.
51. Вуха, відділи (зовнішнє, середнє, внутрішнє). Слухова сенсорна система.
Вестибулярна сенсорна система (отолітовий апарат), локалізація.
52. Загальна характеристика залоз внутрішньої секреції. Гормони, механізм регуляції та синтезу гормонів. Механізм дії гормонів, властивості гормонів. Тканинні гормони.
53. Щитоподібна залоза. Прищитоподібні залози. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони. Прояви гіпо - та гіперфункції.
54. Гіпофіз, кишкоподібне тіло, топографія, будова, гормони. Прояви гіпо - та гіперфункції.

55. Підшлункова залоза як залоза внутрішньої секреції. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони. Прояви гіпо - та гіперфункції.
56. Надниркові залози, статеві залози. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони. Прояви гіпо - та гіперфункції.
57. Кров. Місце крові в системі внутрішнього середовища організму. Гомеостаз. Склад крові, основні показники крові. Функції крові.
58. Формені елементи крові: види, будова, функції.
59. Гемостаз, визначення, механізми. Гемокоагуляція, визначення, фактори зсідання, стадії.
60. Групи крові, характеристика груп крові, резус - належність. Поняття про аглютинацію, гемоліз.
61. Анемії, визначення, зміна показників крові при анемії. Лейкоцитоз, лейкопенія. Тромбоцитоз, тромбопенія.
62. Процес кровообігу, визначення, значення, структури, що його здійснюють. Судини, види судин, будова стінки судин.
63. Причини руху крові в артеріях, венах, капілярах. Основні показники кровообігу.
64. Серце, розташування, загальні дані, будова (зовнішня, внутрішня). Вінцеве коло кровообігу.
65. Фази серцевої діяльності, робота серця.
66. Провідна система серця, електричні явища в серці, їх реєстрація. Зовнішні прояви діяльності серця (серцевий поштовх, серцеві іони).
67. Судини малого кола кровообігу.
68. Аорта, відділи, артерії, що відходять від них.
69. Система верхньої порожнистої вени.
70. Система нижньої порожнистої вени.
71. Система ворітної вени.

72. Лімфатична система, відділи. Загальні принципи будови. Лімфатичні вузли, лімфатичні судини (види), селезінка, мигдалики. Роль лімфатичної системи в імунному процесі .

73. Імунітет, визначення, види. Органи імунної системи.

74. Вади серця. Класифікація, причини виникнення. Гемодинаміка, зміни й будові окремих частин серця та великих судин.

75. Атеросклероз, визначення, причини виникнення, клініко - морфологічні форми, зміни в судинах.

76. Гіпертонічна хвороба, визначення, причини виникнення, клініко-морфологічні форм. Гостра ішемічна хвороба - інфаркт міокарда, фактори ризику, стадії розвитку, наслідки.

77. Процес дихання, визначення, етапи. Значення O_2 та CO_2 для людини.

78. Дихальна система, органи дихальної системи. Ніс, будова, приносіві пазухи, функції носа.

79. Гортань, топографія, будова, функції. Гортань, як орган голосоутворення.

80. Трахея, топографія, будова, функції. Бронхи - види бронхів, відмінності бронхів, бронхіальне дерево.

81. Легені, розташування, будова (зовнішня та внутрішня), структурно-функціональна одиниця .

82. Плевра, будова, листки, плевральна порожнини, плевральні синуси, тиск у плевральній порожнині. Пневмоторакс.

83. Дихальний цикл, механізм вдиху та видиху. Регуляція дихання. Дихальний центр. Механізм першого вдиху новонародженої дитини. Середостіння, життєва місткість легень.

84. Бронхіти, визначення, причини виникнення, класифікація, патологічні зміни в органах дихання, клінічні прояви, наслідки бронхітів.

85. Пневмонія, визначення, причини виникнення, класифікація. Крупозна пневмонія, визначення, стадії, наслідки.

86. Процес живлення, визначення, етапи. Основні поживні речовини та їх значення.

87. Травна системи, структури травної системи, травний канал, великі травні залози, принцип будови стінки травного каналу.

88. Ротова порожнина, будова. Органи ротової порожнини (язик, зуби). Травлення в порожнині рота.

89. Глотка, розташування, стінки, відділи. Стравохід, розташування, відділи, фізіологічні луження, будова стінки. Рух їжі у глотці і стравоході.

90. Шлунок, розташування, форми, відділи, будова стінки. Залози шлунка. Склад шлункового соку. Травлення в шлунку. Рухова діяльність шлунка.

91. Тонка кишка, розташування, відділи, будова стінки, особливості будови тонкої кишки. Кишковий сік, травлення в тонкій кишці. Рухи тонкої кишки.

92. Товста кишка, розташування, відділи, особливості будови товстої кишки. Процеси, що проходять у товстій кишці. Акт дефекації. Рухи товстої кишки.

93. Великі слинні залози, будова, місця відкриття вивідних протоків. Слина, склад, властивості.

94. Підшлункова залоза, розташування, відділи, склад травного соку,

95. Печінка, розташування, будова (зовнішня і внутрішня), функції.

96. Жовчний міхур, розташування, будова стінки, функції. Жовчні протоки, жовч, склад, функції, механізм утворення.

97. Обмін речовин і енергії, визначення, перетворення речовин і енергії в організмі. Основний обмін, фактори, що його зумовлюють.

98. Вітаміни, поняття, біологічна цінність, джерела вітамінів, класифікація вітамінів. Поняття про авітаміноз, гіповітаміноз, гіпервітаміноз.

99. Гастрит, визначення, класифікація, основні морфологічні прояви, наслідки.

100. Виразкова хвороба, визначення, патологічна анатомія виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки, наслідки.

101. Печінкова недостатність, причини виникнення, види порушення обміну речовин, наслідки.

102. Дизбактеріоз, визначення, причини виникнення, наслідки.

103. Нирка, розташування, будова (зовнішня і внутрішня), функції. Механізм утворення сечі.

104. Сечоводи, сечовий міхур, розташування, будова стінки. Сечівник(жіночий та чоловічий), будова стінки, відмінності.

105. Склад нормальної сечі, регуляція сечовиділення, механізм акту сечовиділення.

106. Порушення функції нирок (зміна кількості сечі, зміна ритму сечовиділення, зміна складу сечі). Склад патологічної сечі.

107. Патологічні зміни у нирках при гломерулопатіях.

108. Ниркова недостатність.

109. Чоловічі статеві органи, розташування, будова, функції.

110. Жіночі статеві органи, розташування, будова, функції.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ:

1. Гаврилов Л. Ф., Татаринов В. Г. Анатомія.-М., Медицина, 1987.
2. Дюбенко К. А. Міжнародна анатомічна номенклатура. - К. Перун, 1997.
3. Ейнгорн А. Г. Патологічна анатомія та патологічна фізіологія.- М. Медицина, 1983.
4. Липченко В. Я., Самусов Р. С. Нормальна анатомія людини. Атлас.- М. Медицина. 1988.
5. Матешук-Вацеба Л. Р., Нормальна анатомія. Навчально-методичний посібник. Л., Поклик сумління. 1997.
6. Очкуренхо О. М., Федотов О. В. Анатомія людини.- К., Вища школа, 1992.
7. Пауков В. С., Хитров К. Л. Патологія.- М., медицина; 1989.
8. Сапін М. Р. Анатомія людини.- М., Медицина, 1987.
9. Філімонов В. Л. Нормальна анатомія.- К. Здоров'я, 1994.

Програму розглянуто на засіданні кафедри
здоров'я людини та фізичної реабілітації
протокол № 9 від "25" травня 2015 р.

Завідувач кафедри

здоров'я людини та фізичної реабілітації

В. О. Зюзін

Програму схвалено на засіданні
приймальної комісії університету
протокол № 2 від "20" березня 2015 р.

Відповідальний секретар

приймальної комісії

Л. В. Шерстюк